

कंस das s P. 8,3, 46. अयस्कंस, पयस्कंस Sch. Vgl. कंस्य. — 2) m. n. ein best. *Maass* TRIK. 3,3, 443. H. an. MED. = घ्राठक ÇKDR. Vgl. अर्धकंसिक. — 3) m. n. *Messing, Glockengut* TRIK. 2,9, 33. H. 1049, Sch. H. an. MED. Vgl. कंसस्यि und कंस्य. — 4) m. N. pr. eines Fürsten von Mathurá, eines Sohnes von Ugrasena und Veters von Devaki, der Mutter Kṛshṇa's. Da ihm vorhergesagt worden war, dass er den Tod durch einen seiner Neffen finden würde, suchte er alle Kinder der Devaki zu tödten. Kṛshṇa entgeht seinen Verfolgungen und erschlägt ihn zuletzt. Kaṁsa wird mit dem Asura Kálanemi identificirt. TRIK. 2,8, 23. H. 220. H. an. MED. MBH. 1, 357. 2703. 2, 594. HARIV. 2027. 2360. 3104. 3301. fgg. 4228. u. s. w. BUÁG. P. 9, 24, 23. VP. 436. 493 u. s. w. Z. d. d. m. G. VI, 92. कस्य त्वमिति यच्चाहं त्वयोक्तो मत्तकाशिमि ॥ कंसस्तस्माद्रिपुधंसी तव पुत्रो भविष्यति । HARIV. 4626. fg. Kṛshṇa erhält die Beinamen: *Bewältiger, Besieger, Feind* u. s. w. von Kaṁsa: कंसजित् H. 221, Sch. HALÁJ. im ÇKDR. कंसनिसूदन MBH. 3, 15528. कंसकोशिनिसूदन 623. कंसहन H. im ÇKDR. कंसाराति AK. 4, 1, 1, 16. कंसारि ÇABDAR. im ÇKDR. KATÁS. 12, 78. RÁGA-TAR. 1, 59. कंसविद्रवणकारी Bein. der Durgá MBH. 4, 180. — 5) f. कंसा N. pr. einer Tochter Ugrasena's und Schwester Kaṁsa's HARIV. 2029. BUÁG. P. 9, 24, 23. 39. VP. 436.

कंसक (von कंस) n. eine Art Vitriol, das gegen Augenübel gebraucht wird (daher auch नयनौषध), H. 1037.

कंसकार (कंस + कार) m. f. der in *Messing* arbeitet (VJUTP. 96), *Glockengiesser*, als Mischlingskaste betrachtet: वैश्यायां ब्राह्मणाञ्जितो अम्बष्ठो गान्धिको वणिक् । कंसकारशङ्करौ ब्राह्मणात्संबभूवुः ॥ BRUHADDHARMA-P. im ÇKDR. विश्वकर्मा च प्रह्लायां वीर्याधानं चकार सः । ततो बभूवुः पुत्राश्च नवैते शिल्पकारिणः ॥ मालाकारः कर्मकारः शङ्करः कुविन्दकः । कुम्भकारः कंसकारः पठते शिल्पिनो नराः ॥ BRAHMAV. P. im ÇKDR.

कंसवती (f. von कंसवत् und dieses von कंस) N. pr. einer Tochter von Ugrasena und einer Schwester von Kaṁsa und Kaṁsá HARIV. 2029. BUÁG. P. 9, 24, 24. 40. VP. 436.

कंसार् (कम् + सार) adj. einen festen Kern bildend, consistent: (ब्रह्मिः) यात्के चित्कंसारं तदस्य AIR. BR. 2, 9.

कंसस्यि (कंस + स्यि) n. = कंस 3. TRIK. 2, 9, 33.

कंसक adj. (f. ई) von कंस P. 5, 1, 25. — Vgl. अर्धकंसिक.

कंसोद्भवा (von कंस + उद्भव) f. eine besondere wohlriechende Erde H. 1036. Unter den Synonymen auch घ्राठनी (घ्राठक = कंस 2.)

कक्, कंकते *schwanken, unbeständig sein; übermüthig sein; dursten* DUÁTUP. 4, 16.

कक्त्राकृत (क^० + कृत) etwa zerfetzt: सूक्ष्मकृण्णा शितामामित्री सेनां समरे वधानाम् । चिचिद्विद्वान् कक्त्राकृता AV. 14, 10, 25. — Vgl. विकिर.

कक्त्र m. Gold UNÁDIK. im ÇKDR.

कक्त्र m. ein best. Vogel VS. 24, 20. — Vgl. कक्त्राट.

कक्त्रघाट m. ein best. giftiger Baum SUÇR. 2, 231, 14. 232. 2. — Zerlegt sich in क^० + घाट.

कक्त्रु m. कक्त्रुदेवे वृषभो युक्त आसीत् RV. 10, 102, 6. Sit. = शत्रूणां किंसनाय.

कक्त्राट s. रेणुकाकार.

कक्त्राटिका f. ein Theil des menschlichen Hinterkopfes; neben मस्तिष्क, ललाट, कपाल genannt AV. 10, 2, 8.

ककुब्जल m. der Vogel Kátaka RÁGAN. im ÇKDR. — Vgl. कपिञ्जल.

ककुत्सल m. viell. Liebkosungswort für ein kleines Kind: ककुत्सलमिव जामयः । अग्नेयेन भूम ऊर्णुहि AV. 18, 4, 66.

ककुत्स्य (ककुद् + स्य) m. N. pr. eines Enkels von Ikshváku und Sohnes von Çaçáda; soll seinen Namen daher erhalten haben, dass er in einem Kampfe gegen die Asura auf dem Höcker (ककुद्) Indra's, der sich in einen Stier verwandelt hatte, stand (स्य). Das R. macht ihn zu einem Sohne Bhagiratha's. MBH. 1, 226. 3, 13516. HARIV. 667. fg. R. 1, 70, 38. 2, 110, 28. BUÁG. P. 9, 6, 12. fgg. VP. 361. इत्वाकुवंपयः ककुदे नृपाणां ककुत्स्य इत्याहितलक्षणो ऽभूत् RAÇH. 6, 71.

ककुद् f. am Ende eines adj. comp. angeblich für ककुद् P. 5, 4, 146. 147. 1) *culmen, Kuppe, Gipfel*; übertr. Oberstes, Haupt H. an. 2, 223. MED. d. 22 (bei den Lexicogrr. nur die übertr. Bed. = वर, श्रेष्ठ). अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् RV. 8, 44, 16. सप्ताष्टस्यसुराणां ककुत्सन्मन्युष्याणाम् AV. 6, 86, 3. वर्मत्राप्राप्त्यै ककुदि (TS. ककुनि) अयस्व 3, 4, 2. 7, 76, 3. यो वा अश्वमेधे तिष्ठः ककुदो वेद ककुद् राज्ञो भवति ÇAT. BR. 13, 3, 10. TS. 4, 3, 12, 2 (wo VS. ककुनि). — 2) jede hervortretende Spitze, z. B. beim Pfluge: क्लृत्ककुदि कृतसुभगसुन्दरभुनः BUÁG. P. 5, 23, 7. auf dem Rücken des Çiçumára 23, 7. insbes. der Höcker des indischen Büffels H. 1264, Sch. MED. AV. 9, 4, 8. 7, 5. 10, 9, 19. HARIV. 668. BUÁG. P. 9, 6, 15. शितिककुद् TS. 5, 6, 12, 1. ककुद् = विषाण Horn TRIK. 3, 3. 204. Dieses wie विषाङ्ग H. an. wohl nur Druckfehler für वृषाङ्ग. — 3) die Insignien eines Königs (wie z. B. der weisse Sonnenschirm), TRIK. 3, 3, 204. H. an. MED. — 4) N. pr. einer Tochter Daksha's und Gemahlin Dharma's BUÁG. P. in VP. 119, N. 12; vgl. ककुभ 9. — Vgl. ककुद्, ककुम्.

ककुद् m. n. gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. SIDDH. K. 231, b, 6. 4) = ककुद् 1. AK. 3, 4, 94. H. an. 2, 223. MED. d. 22 (bei den Lexicographeu nur die übertragene Bedeutung, = प्राधान्य, वर, श्रेष्ठ; SVÁMIN zu AK. kennt indessen auch die Bed. *Berggipfel* ÇKDR.). त्रीणि ककुदान्यस्य । त्रिककुत्पर्वतविशेषः P. 5, 4, 147, Sch. ब्रह्मणः ककुदादीर्धे AV. 10, 10, 19. ककुदमृतव्ये ÇAT. BR. 7, 3, 1, 35. स हि संप्ये मरुत्वाङ्गः ककुदे सर्वरत्नसाम् R. 6, 37, 17. मध्यदेशं च ककुदम् 82, 89. ककुदे वेदविदाम् MRÁKŪ. 1, 20. इत्वाकुवंपयं ककुदे नृपाणाम् RAÇH. 6, 71. — 2) der Höcker des indischen Büffels AK. H. 1264. H. an. MED. KACC. 44. ककुदे तस्य चाभाति स्कन्धमापूर्य धिष्ठितम् ॥ तुयारगिरिकूटभं शिताश्रयिखरोपमम् । MBH. 13, 835. — 3) eine Schlangenart SUÇR. 2, 263, 8. — 4) = ककुद् 3. AK. H. an. MED. नृपतिककुदे द्वा यूने सितातपवारणम् RAÇH. 3, 70. राजिककुदव्ययपाणिभिः पाश्र्ववर्तिभिः 17, 27.

ककुद्कात्यायन (क^० + का^०) m. N. pr. eines Brahmanen und heftigen Gegners von Çákjamuni BURX. Intr. 162. Lot. de la b. l. 488. VJUTP. 91.

ककुदाल (क^० + अल) m. N. pr. eines Mannes gaṇa रेवत्यादि zu P. 4, 1, 146.

ककुदावर्तिन् (von ककुद् + आवर्त) P. 5, 2, 128, Sch.

ककुब्धत् (von ककुद्) und ककुन्मत् (VS. 9, 6) gaṇa यवादि zu P. 8, 2.